

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-19

השופט אליקים רובינשטיין

القاضي اليكيم روبينشتين

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19

رئيس لجنة الانتخابات المركزية للكنيست ال-19

ירושלים, כ"ו בטבת תשע"ג

8 בינואר 2013

תב"כ 21/19

דניאל באלנס

המבקש:

רשימת "הבית היהודי בראשות נפתלי בנט –
מיסודם של האיחוד הלאומי, מפד"ל החדשה"
לכנסת ה-19

המשיבה:

בקשה בעניין תעמולת בחירות אסורה

החלטה

רקע

- א. זוהי בקשתו של מר דניאל באלנס, בה נטען כי המשיבה, המתמודדת בבחירות לכנסת ה-19, עושה שימוש אסור בתמונות של חיילי צה"ל בפרסומי בחירות מטעמה.
- ב. בבקשה נטען, כי ברשת החברתית של מר נפתלי בנט, העומד בראש המשיבה, פורסם קטע וידיאו הכולל את השיר "אין לי ארץ אחרת" וכן תמונות של חיילי צה"ל. נטען, כי מדובר בשימוש אסור בתמונות של חיילים במסגרת תעמולת בחירות.
- ג. בהחלטה מיום 6.1.13 התבקשה תגובת המשיבה. כתגובה מיום 7.1.13 נטען, כי השיר "אין לי ארץ אחרת" מבטא אהבה עזה לארץ ישראל ונכונות להיאחז בה, וכי דף הרשת החברתית של מר בנט הפנה לשיר המוצג באתר האינטרנט יוטיוב, הנגיש לכולי עלמא. נאמר, כי באתר יוטיוב הופיעו חיילים על רקע שיר זה "אולם לא נעשה כל ניסיון לנכס את צה"ל או את חייליו למר בנט או למשיבה". עוד נאמר, כי "המשיבה תקפיד, כי מכאן והלאה, לא יופיעו תמונות של חיילים בפרסומים מטעמה, לרבות

פרסומי הסטטוס של מר בנט (למעט תמונות בהן מופיע מר בנט בעצמו כחייל). במקרה של ספק, המשיבה תבקש את חוות דעתו של כבוד יו"ר הוועדה מראש."

ד. לאחר הגשת התגובה הונחה לפני (ביום 7.1.13) הודעה מטעמו של המבקש, בה נאמר כי איתר תמונה נוספת של חיילי צה"ל בדף הרשת החברתית של מר בנט. נאמר, כי "בין אם בתמונה מופיע יו"ר הבית היהודי, ובין אם לאו הבית היהודי ממשיך לנכס לעצמו את צה"ל כחלק מהמפלגה שלו".

הכרעה

ה. סעיף 2ב(ב) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 קובע כלהלן:

"לא יעשה שימוש בתעמולת בחירות בצבא ההגנה לישראל באופן העשוי ליצור רושם כי צבא ההגנה לישראל מזוהה עם מפלגה או עם רשימת מועמדים; אין בסעיף קטן זה כדי למנוע ממפלגה או מרשימת מועמדים להביע תמיכה בצבא ההגנה לישראל".

ו. הוראה זו נועדה למנוע את הרושם כי הצבא מזוהה עם מועמד או עם רשימת מועמדים, וכן למנוע ממועמד או מרשימת מועמדים לנכס את צה"ל לעצמו, ובכך לשמור על מעמדו של צה"ל כצבא העם (ראו החלטתי בתב"כ 12/19 אופנהיימר נ' רשימת "הבית היהודי בראשות נפתלי בנט - מיסודם של מפד"ל החדשה, האיחוד הלאומי" לכנסת ה-19 מיום 1.1.13). בפרשת אופנהיימר ציינתי, כי "נוכח החשיבות העליונה שבשמירה על צביונו של הצבא כצבא העם, על מועמדים ורשימות להקפיד הקפדה יתירה על הוראת סעיף 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה". באותו עניין נקבע, כי המשיבה דהתם, שהיא המשיבה גם בבקשה הנוכחית, פרסמה מודעות המפרות את הוראת סעיף 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה.

ז. סבורני, כי על פניו גם הפרסום נשוא הבקשה בא בגדר האיסור שבסעיף 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה. אוסיף, כי גם הטענה, שהשיר "אין לי ארץ אחרת" מוצג באתר יוטיוב על רקע תמונות של חיילים, אינה מעלה או מורידה לענייננו. הדין במדינת ישראל אינו אוסר על שימוש בתמונות של חיילים; הוא אוסר על שימוש כאמור במסגרת תעמולת בחירות.

ח. מכל מקום, ונוכח הצהרת המשיבה, כי היא תימנע בעתיד מעשות שימוש בתמונות של חיילים בפרסומים מטעמה, לא ראיתי צורך להכריע בשאלת הפרסום הקונקרטי שעמד ביסוד הבקשה.

ט. בתגובתה ציינה המשיבה, כי הצהרתה האמורה אינה חלה על תמונותיו של מר בנט כחייל. ואולם, להשקפתי אין ניתן לומר, באופן גורף, כי כל תמונה מעברו הצבאי של מר בנט אינה באה בגדר האיסור הקבוע בסעיף 2ב(ב) לחוק דרכי תעמולה.

י. בחוות דעתו כעניין "תשדירי תעמולה בטלוויזיה – עברו הצבאי של מועמד" מיום 4.1.01 קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16 ולראשות הממשלה, השופט (כתארו אז) מ' השין, כי "אין איסור להציג את עברו הצבאי של מועמד – לרבות צילומים מעברו הצבאי – כל עוד אין בתמונות שתוקרנה כדי ליצור רושם כי צה"ל מזוהה עם המועמד ... אין מניעה כי מועמד יציג עצמו לצופי הטלוויזיה כבעל עבר צבאי, ובלבד שההצגה תיטוב את המועמד, תביא את הביוגרפיה האישית שלו, ולא תגלוש ליצירת רושם של זהות בין צה"ל לבינו".

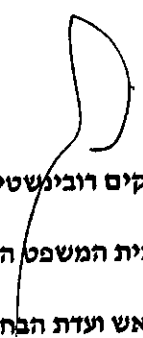
יא. דברים אלה, בכל הכבוד, מקובלים גם עלי. משתייך אני לאסכולה הרואה בשירות בצבא ההגנה לישראל ערך נעלה מערכי מדינת ישראל, ואשר מוקירה את המשרתים והתורמים. אלה, לדידי, רשאים להעלות על נס את שירותם הצבאי ותרומתם לחברה בכל עת, גם בתקופת בחירות; זה הצקלון, או למצער חלק מן הצקלון, שעמו הם באים לפני הבוחר, ואין צורך להכביר מלים במדינה שבה רמטכ"לים, אלופים וקצינים בכירים אחרים, וגם קציני משטרה ובכירי שב"כ, למשל, באים לפני הבוחר ועיקר תפארתם הוא על עברם הבטחוני. כמוכן גם אנשים שעברם הבטחוני מרשים (כגון בעלי עיטורים, משרתי יחידות קרביות ויחידות נבחרות וכדומה) ולא היו בדרגות בכירות ביותר, רשאים להזכיר עבר זה בין יתר המעלות שהם מונים בעצמם. ואולם, וכפי שהטעים השופט חשין, יש להיזהר שלא לחצות את הגבול בין שימוש של מועמד בביוגרפיה האישית לבין ניכוס של הצבא למועמד או לרשימת מועמדים, שניכוס זה הוא הוא ליבו של האיסור הקבוע בסעיף 2ב(ב), וגם בהקשר זה ראוי לנהוג הקפדה יתירה. כאשר לפרסום הקונקרטי, אשר צורך להודעת המבקש שהגיעני ביום 7.1.13, לא הוברר האם מדובר במר בנט (ולא ראיתי מקום להמשיך לדוש בכך); לדידי, די בספק זה על מנת ללמוד כי מטרת הפרסום אינה אך הצגת עברו הצבאי של מר בנט, נושא לגיטימי כשלעצמו בגבולות האמור, כי אם יצירת זיקה כזו או אחרת בין צה"ל לבין המשיבה. ככזה, מדובר על פניו בפרסום אסור.

כללם של דברים

יב. המשיבה הצהירה, כאמור, כי "מכאן והלאה, לא יופיעו תמונות של חיילים בפרסומים מטעמה, לרבות פרסומי הסטטוס של מר בנט". ניתן בזאת תוקף של צו מניעה להצהרה זו, לפי סעיף 17ב(א) לחוק דרכי תעמולה. כאשר לשימוש בעברו הצבאי של מר בנט, תנהג המשיבה כאמור בסעיפים י"א להחלטה זו. המשיבה תישא

בהוצאותיו של המבקש בסך 1,000 ש"ח, ובהוצאות לטובת אוצר המדינה בסך 2,000 ש"ח.

ניתנה היום, כ"ו בטבת התשע"ג (8.1.13).

אליקים רובינשטיין

שופט בית המשפט העליון

יושב ראש ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת ה-19